

Výroční zpráva

Městské knihovny Lysá nad Labem za rok 2022

Název organizace: Městská knihovna Lysá nad Labem

Sídlo: Husovo nám. 23, Lysá n. L., IČ: 49534467

Kontakt: tel. 325 551 255, e-mail info@knihovnalysa.cz, webové stránky www.knihovnalysa.cz,
www.iclysa.cz

Právní forma: příspěvková organizace

Zřizovatel: Město Lysá n. L., Husovo nám. 23, Lysá n. L.

Statutární orgán: Mgr. Jana Bajerová, ředitelka organizace

Zaměstnanci:

Po celý rok v knihovně pracovalo 5 zaměstnanců na plný úvazek.

Knihovna v průběhu roku spolupracovala s řadou externistů. Na dohodu o provedení práce byl zajišťován provoz pobočky v Litoli a úklid. S externími firmami byla smluvně zajišťována i správa sítě a vedení účetnictví.

V roce 2022 jsme opět kladli velký důraz na profesní vzdělávání zaměstnanců. Standard vzdělávání pracovníků v knihovnictví – tj. 48 hodin – splnili 4 zaměstnanci. Kurzy během roku probíhaly prezenčně i on-line. Každý zaměstnanec byl proškolen v oblastech, kterým se na pracovišti věnuje. Nejvíce školení absolvovala zaměstnankyně, která připravuje edukativní programy pro děti a studenty. Tato školení byla zaměřena především na pedagogiku a workshopy zaměřené na práci s dětmi. Naše knihovna se zapojila do celorepublikového projektu Digitální odysea. Kolegyně, která má tento projekt na starosti, se účastnila školení SEFTE pro práci se seniory. Tradičně se účastníme i pravidelných měsíčních školení firmy KP-SYS, která je dodavatelem našeho knihovního systému a pravidelně nás touto formou seznamuje s technickými novinkami. Dvě kolegyně se během roku proškolily v pedagogickém minimu. Celkově se naši zaměstnanci účastnili 65 školení s celkovou dotací 289 hodin.

Předmět činnosti:

Hlavním předmětem činnosti organizace je poskytování knihovnických služeb. Činnost organizace byla i v tomto roce poznamenána hlavně havárií související se stavbou vzduchotechniky v budově městského úřadu, která poměrně citelně zasáhla zázemí knihovny. Provoz knihovny pro veřejnost byl touto situací poznamenán méně. Naštěstí jsme oproti ložskému roku nebyli omezeni pandemickými opatřeními.

V průběhu roku jsme se zaměřili především na modernizaci knihovny a na zavádění RFID technologie. V průběhu léta jsme všechny knihy vybavili RFID kódem, v knihovně byla nainstalována RFID brána. Byla zrekonstruována místnost po bývalém informačním centru, která byla nově vymalována a vybavena novými regály. Rekonstrukcí a novou výmalbou prošla i vstupní chodba do knihovny. V průběhu roku jsme pořádali řadu vzdělávacích a kulturních akcí. Knihovna se nově zapojila do projektu Digitální odysea, který je zaměřen na zvýšení počítačové gramotnosti seniorů. Díky tomuto projektu jsme mohli zahájit absenční výpůjčky tabletů pro seniory a zahájit pro seniory individuální konzultace v oblasti chytrých zařízení. Knihovna se zapojovala a spolupracovala také na kurzech pro ukrajinské uprchlíky, které jsme začali organizovat v průběhu jara.

Po celý rok jsme měli pro naše čtenáře již plně k dispozici výdejový i návratový box. Zvláště návratový box je u našich uživatelů velmi oblíben a stále více využíván. Možnost bezkontaktního vracení a půjčování dokumentů se tedy zařadilo mezi oblíbené a využívané služby knihovny.

Při kódování knih RFID technologií jsme opět přistoupili k většímu vyřazování starých dokumentů. K 31.12.2022 činil stav knižního fondu **35338 knihovních jednotek**, což oproti loňskému roku znamená mírný pokles. Toto číslo v sobě zahrnuje počet jednotlivých exemplářů knih, zvukových a zvukově obrazových dokumentů, společenských her a jednotlivých titulů periodik. Všechny jednotky byly k dispozici čtenářům ve volném výběru. Přírůstky v roce 2022 činily 2222 svazků (což je cca o 10% více, než v předchozím roce) a úbytků bylo 3424 ks. V rámci úbytků jsme vyřazovali především knihy opotřebené a multiplikáty. Po celý rok měli čtenáři k dispozici 38 titulů periodik.

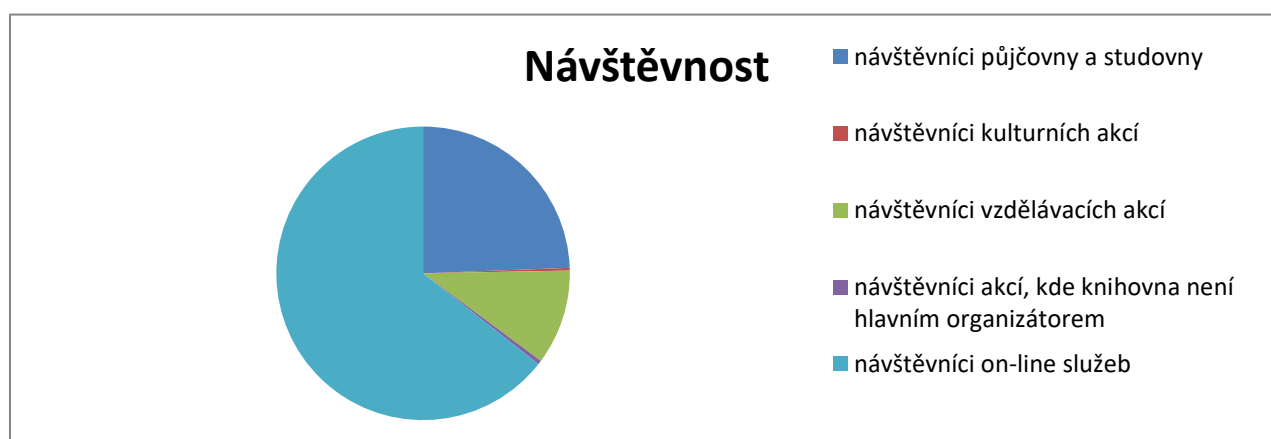
V průběhu celého roku, mohli starší (případně imobilní) čtenáři využít naší služby „donáška domů“, která zajišťuje donášku knih knihovnicí ke čtenáři domů.

K 31. 12. 2022 bylo v knihovně registrováno **1599 uživatelů** z toho **376 dětí do 15 let**. Počet registrovaných čtenářů oproti minulému roku vzrostl o cca 8%. Věříme, že se nám v příštích letech podaří přiblížit k číslům z let 2019. Po celý rok jsme čtenářům nabízeli také možnost výpůjček e-knih. Jejich počet jsme z doby pandemie ponechali na 3 možné výpůjčky za měsíc.

Roční **návštěvnost**, která činila celkem **45424** uživatelů, se blíží návštěvnosti v roce 2017. Nárůst se projevil především u on-line služeb a virtuálních návštěv. Oproti loňskému roku se opět zvýšil počet fyzických návštěv akcí, které bylo možné od druhé poloviny roku 2021 opět organizovat. Fyzických návštěvníků půjčoven bylo 16180, což je ca 2x více, než v předchozím roce. Návštěvníků on-line služeb (do kterých patří návštěvy webových stránek, návštěvy webového katalogu knihovny, výpůjčky e-knih...) bylo 29244, návštěvníků kulturních a vzdělávacích akcí, při nichž byla knihovna organizátorem případně spoluorganizátorem, bylo celkem 5096.

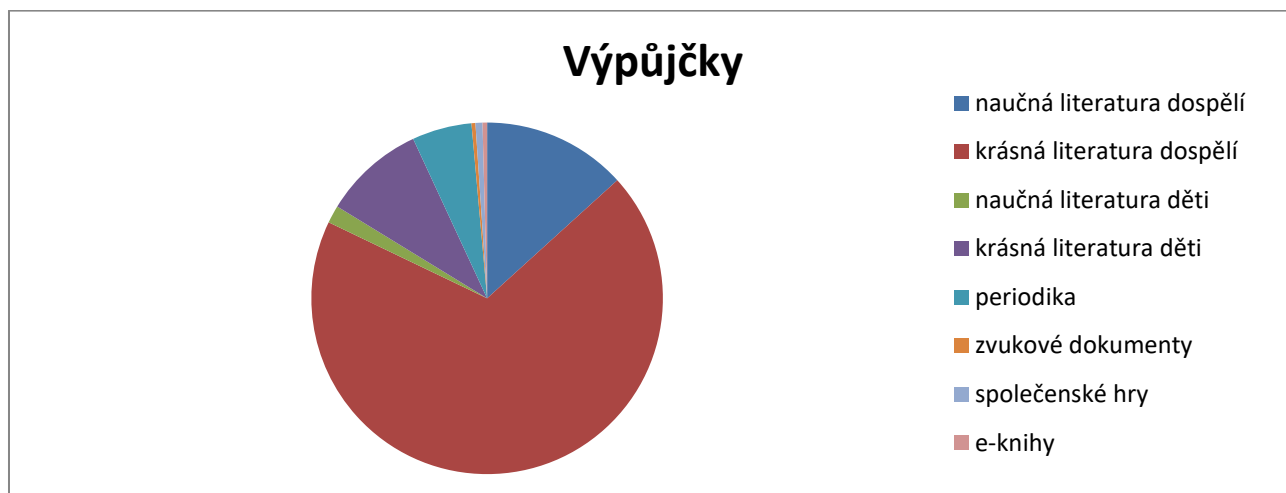
Rok 2022 nebyl poznamenán žádnými pandemickými opatřeními, přesto knihovna musela být pro veřejnost uzavřena vzhledem k budování vzduchotechniky v budově úřadu, a to v termínu 11.- 22. července 2022. Knihovna bylo pro veřejnost uzavřena rovněž v průběhu vánočních svátků – tj. 27. -30. prosince 2022

V roce 2022 knihovna používala knihovnický program Verbis, webový katalog Portaro a půjčovala e-knihy. V průběhu roku je patrný nárůst výpůjček e-knih.

Knihovna v roce 2022 realizovala celkem 52388 výpůjček. Největší procento z toho opět činily výpůjčky krásné literatury pro dospělé (36218) a krásné literatury pro děti (4915). Nezanedbatelným číslem jsou ale i výpůjčky naučné literatury (6984) a výpůjčky periodik (2887). Zvukových dokumentů

si naši čtenáři vyžádali v tomto roce 190. Společenských her bylo v roce 2021 zapůjčeno 338. Za celý rok jsme evidovali 253 výpůjček e-knih.

Zároveň knihovna zajišťovala pro své čtenáře i knihy Meziknihovní výpůjční službou. Z jiných knihoven jsme si vyžádali 91 knih a naše knihovna poskytla jiným knihovnám 34 knih. Jednalo se především o knihy pro čtenáře milovické a přerovské knihovny.

Prostory a technické vybavení knihovny:

Knihovna čtenářům nabízí 30 studijních míst, 7 počítačových stanic napojených na internet a možnost připojení na WIFI síť knihovny (včetně 1 počítačové stanice a 1 studijního místa v pobočce v Litoli).

V roce 2021 naše knihovna přišla o cca 30m2 prostoru v dětském oddělení. V roce 2022 jsme tedy museli naše akce přizpůsobit menšímu prostoru. Omezení jsme především při vzdělávacích akcích pro školy a vzdělávacích akcích pro veřejnost (především kurzech trénování paměti a Virtuální univerzitě třetího věku, kde je větší účast seniorů). V případech vzdělávacích akcí pro dospělé jsme byli nuceni se domluvit s vedením města na zápůjčkách prostoru zasedacího sálu a sálu v podkroví. Zároveň jsme také zažádali o možnost využívání prostor skladu za výtahovou šachtou, který měl původně sloužit jako sklad pro nové informační centrum. Užívání tohoto prostoru je ale stále v jednání. Vzhledem k zmenšení prostoru knihovny jsme v loňském roce byli nuceni změnit uspořádání fondu knih a nově jsme rekonstruovali bývalý prostor informačního centra v knihovně, který jsme nově vymalovali a vybavili novými regály. Nově jsme rekonstruovali i prostor vstupní chodby do knihovny.

V průběhu celého roku knihovna uživatelům nabízela možnost kopírování, skenování, tisku, laminace, kroužkové vazby, termovazby a drátěné vazby. K dispozici jsou za tímto účelem v knihovně 2 tiskárny, laminovačka, přístroj na kroužkovou vazbu a termovazbu. Služba tisku a kopírování byla poskytována i v pobočce Litol. Ve spolupráci s Národní knihovnou ČR jsme nově našim uživatelům umožnili přístup do databáze „Děl nedostupných na trhu – DNNT“, díky které se mohou registrovaní čtenáři dostat k nedostupné literatuře a periodikům elektronicky z pohodlí svého domova.

Co se týká technického vybavení, tak jsme plně využívali nové tablety, které jsme získali díky grantu VISK3 z Ministerstva kultury v roce 2021. Díky zapojení naší knihovny do projektu Digitální odysea, jsme letos získali dalších 10 tabletů, které jsou vybaveny datovými balíčky a lze je půjčovat i seniorům domů. Knihovna v roce 2022 zakoupila základní vybavení RFID, které zatím obsahuje RFID bránu, ručního asistenta, 3 ks pracovní stanice (2x v hlavní pobočce a 1x v Litoli) a kódy do knih. Celý

knížní fond se nám podařilo v průběhu léta a podzimu vybavit kódy, takže RFID technologii již plně využíváme.

Čtenáři mohou také plně využívat výdejový a návratový box, které jsou umístěny před budovou knihovny.

Pobočka:

Knihovna aktivně pracuje i v pobočce v **Litoli**, kde je provoz standardně zajišťován každé úterý odpoledne. Kromě půjčování knih tato pobočka uživatelům nabízí i reprografické služby (kopírování, laminace, tisk).

Pobočku v Litoli navštěvuje přibližně 60 čtenářů především z věkové kategorie seniorů a dětí. Nejvíce se zde půjčuje krásná literatura pro dospělé a knihy pro menší děti.

V průběhu podzimu v litolské knihovně proběhla informatika pro všechny děti, které navštěvují litolskou školu. Tato akce se pozitivně odrazila především v nárůstu počtu dětských čtenářů.

V Litoli jsme pro děti otevřeli kroužek ručních prací a kroužek hravého čtení. Dospělí pak mají možnost využít PC pohotovost a tradiční přednášky věnované evropské hudbě.

Kulturní a vzdělávací akce:

Rok 2022 byl ve vztahu k plánování akcí již standardní. Co se týká počtu akcí, tak jsme se vrátili na statistická čísla z doby před pandemií. V průběhu roku 2022 se nám povedlo zorganizovat **336 kulturních a vzdělávacích akcí**, při nichž jsme byli hlavním organizátorem. Zároveň jsem se ale podíleli i na dalších **40 akcích**, při kterých jsme byly v postavení spoluorganizátora. Knihovna byla v oblasti vzdělávání a kultury opět aktivní především ve spolupráci se školami. Z akcí pořádaných pouze knihovnou bylo 326 vzdělávacích (semináře, kurzy, informatika) a 10 kulturních (besedy, výstavy, taneční kurzy).

Aktuální informace o akcích a dění v knihovně byly zajišťovány hlavně skrze několik informačních kanálů: městský zpravodaj Listy, městský rozhlas, webové stránky knihovny, webové stránky města, mobilní rozhlas města a facebookový a instagramový účet knihovny. Propagace a rozšiřování důležitých informací pro uživatele naší knihovny rovněž probíhalo ve spolupráci s Nymburským deníkem a Českým rozhlasem Region.

Kromě organizování svých akcí knihovna zajišťovala prodej lístků na kulturní akce ve městě, které pořádali jiní organizátoři. Takto spolupracovala např. s organizátory místního festivalu Lissa Classica.

Vzdělávací akce

Naše knihovna klade velký důraz na práci s dětmi a na spolupráci s mateřskými a základními školami, s družinami a s místním rodinným centrem Parníček. Celkem proběhlo 110 školních vzdělávacích akcí, na kterých byly děti seznamovány s chodem knihovny, s orientací v knihovně, s novými tituly dětských knih atp. Byly připravovány programy k různým tématům, které navazovaly na školní studijní plány. Školám bylo nabízeno okolo 20 různých programů, ze kterých si učitelé mohli vybírat. Plně jsme se vrátili do prezenční formy školních vzdělávacích akcí.

První třídy ZŠ se mohly opět zapojit do projektu „Kniha pro prvňáčka“ a v červnu opět mohlo proběhnout oblíbené Pasování na čtenáře. Knihovna také pokračovala v projektu Bookstart – s knížkou do života“. V rámci tohoto projektu spolupracujeme s místním Rodinným centrem a odborem kultury Městského úřadu Lysá nad Labem. Materiály k tomuto projektu jsou předávány rodinám při

slavnostním vítání občánků na radnici města. Knihovna pak zajišťuje svými akcemi praktickou propagaci čtenářství.

Vrátili jsme se opět k organizování mimoškolních akcí pro děti – Noc s Andersenem, Pyžamová párty a Klučičí párty. Všechny tyto akce ale proběhly bez přespání v knihovně, a to hlavně vzhledem k omezenému prostoru v dětském oddělení, který jsme ztratili při stavbě výtahu do sálu v podkroví radnice. Jako každý rok proběhlo i v roce 2022 adventní tvoření, kde si děti mohly vyrobit drobné dárky a vyrobit adventní věnec. V litolské knihovně jsme jako mimoškolní aktivitu nabídli všem dětem kroužek ručních prací, kroužek hravého čtení a deskohraní.

Pro absolventy devátých tříd ZŠ jsme připravili taneční kurzy v Benátkách nad Jizerou.

V oblasti vzdělávání dospělých jsme se nově zapojili do projektu Digitální odysea, díky kterému se nám podařilo získat tablety pro seniory, které si mohou půjčit i absenčně domů. Zároveň jsme mohli na konci roku 2022 po proškolení jedné zaměstnankyně přistoupit i k individuálním konzultacím v oblasti chytrých zařízení a tabletů, které byly zdarma nabízeny seniorům. Projekt je realizován ve spolupráci se SDRUK, Moudrá sovička, ELPIDA a nadací Vodafon a bude pokračovat i v roce 2023.

Zvláště seniorům byl určen i kurz trénování paměti. Kurzy trénování paměti zajišťované naší lektorkou byly nově organizovány i v prostorách milovické knihovny. V březnu v rámci Týdne trénování paměti proběhla také v prostorách naší knihovny přednáška pro širokou veřejnost věnovaná této problematice.

Čile spolupracujeme také s místním denním stacionářem, kam pravidelně docházíme představovat knižní novinky.

V naší nabídce pro seniory nechybí ani Virtuální univerzita třetího věku, kterou pořádáme společně s Českou zemědělskou univerzitou v Praze. Cyklus přednášek, který je připravován kvalifikovanými univerzitními pedagogy, je určen seniorům. Jeho velkou předností je jeho realizace v on-line prostoru. Senioři tak nemusí nikam dojíždět, ale mohou si přednášky vyslechnout buď v naší knihovně nebo individuálně doma na svém PC.

Pravidelnými aktivitami v knihovně jsou také kurzy drátování a paličkování.

V dubnu 2022 jsme ve spolupráci s MÚ zahájili kurzy češtiny pro ukrajinské uprchlíky. Tyto kurzy jsme následně během letních měsíců pořádali ve spolupráci s Československou církví evangelickou. Od září 2022 jsme na tyto kurzy navázali pořádáním Jazykové kavárny, která slouží všem cizincům, kteří se chtějí zdokonalit v konverzaci v českém jazyce.

V průběhu roku jsme pro veřejnost uspořádali řadu dalších akcí a kurzů – například cestopisné přednášky o Číně, Chile a Mexiku, přednášky k dějinám evropské hudby, kurzy počítačové gramotnosti, kreativní kurz určený výrobě papírových přání či kurz malování velikonočních vajíček. Historickým tématům jsme se věnovali v přednáškovém cyklu Na vlnách baroka, proběhla přednáška věnovaná Podkarpatské Ukrajině, zvonařství v Čechách či Generálu Přikrylovi. Mezi další akce patřily přednášky o jedlé zahradě či včelařství.

Pro zájemce o místní historii jsme 2x uspořádali komentovanou prohlídku sochařské výzdoby zámeckého parku s paní Kateřinou Adamcovou.

Kulturní akce

Tradičně jsme pořádali Velikonoční a Vánoční koncert.

Proběhla i každoroční fotografická soutěž, tentokrát na téma „Kouzlo vody“, spojená se závěrečnou výstavou.

Pro děti jsme připravili celoroční čtenářskou soutěž „Moudrofouskovy puzzle“. Soutěžit v knihovně mohli ale i dospělí, pro které jsme každý měsíc připravili jednu hádanku či kvíz.

V prostorách knihovny proběhlo během roku 5 výstav - tradiční výstava fotografií z naší fotosoutěže, výstava paličkované krajky, velikonoční a vánoční výstava výrobků klientů Domova Na Zámku a výstava výrobků dětí z výtvarného oboru ZUŠ.

Na začátku roku 2022 proběhly závěrečné lekce a Věneček tanečního kurzu 2021 a na podzim byl zahájen nový kurz. Jeho závěrečné lekce jsou naplánované na začátek roku 2023.

Závěr:

Rok 2022 proběhl oproti předchozím letům bez větších problémů. Provoz se plně vrátil do k aktivitám realizovaným před pandemií.

Knihovnické činnosti spojené se správou fondů a s akvizicí probíhaly kontinuálně po celý rok. Došlo k další modernizaci provozu knihovny. Knihovna byla vybavena RFID technologií, celý knižní fond byl opatřen RFID kódy a výpůjční pulty byly vybaveny RFID čtečkami.

V průběhu roku 2022 byla zrekonstruovaná místnost po bývalém informačním centru, kterou jsme vybavili novými regály tak, abychom mohli část knižního fondu umístit právě zde. Malou renovací prošla v roce 2022 také vstupní chodbička knihovny.

Knihovna trvale čelí nedostatku prostoru. Chybí prostor pro umístění knih i pro organizaci vzdělávacích akcí. Zvláště problematické je to po výstavbě podkrovního sálu na radnici, díky kterému knihovna přišla o část dětského oddělení, které sloužilo právě k organizaci akcí. Knihovně však chybí i prostor v zázemí - například pro umístění židlí, používaných při akcích.

Služby našim uživatelům byly po celý rok poskytovány v plné šíři. Po celý rok byl našim čtenářům k dispozici výdejový a návratový box umístěný před vstupem do budovy úřadu, který umožňuje bezkontaktní provoz v režimu 24/7. Po letech poznamenaných pandemickými opatřeními se v roce 2022 do knihovny pomalu začali vracet uživatelé, což znamenalo větší množství výpůjček, více návštěvníků knihovny i našich doprovodných akcí. Knihovna poskytovala výpůjčky knih, časopisů, zvukových dokumentů, audioknih, společenských her, knih z edice Kouzelné čtení včetně Albi elektronické tužky, tematických kufříků, e- knih a na konci roku 2022 jsme připravovali výpůjčky tabletů pro seniory. Zajišťovali jsme pro veřejnost reprografické služby (kopírování, tisk, skenování, laminaci, kroužkovou vazbu, termovazbu, obalování knih a drátěnou vazbu). Ve spolupráci s Národní knihovnou jsme našim registrovaným čtenářům poskytovali elektronický přístup do děl nedostupných na trhu (DNNT).

Za celý rok jsme zorganizovali 336 vzdělávacích a kulturních akcí a dalších 40 akcí, na kterých jsme se podíleli s dalšími organizátory. Realizovali jsme soutěže pro děti i dospělé, připravovali výstavy a kurzy. Zapojili jsme se do pomoci ukrajinským uprchlíkům a realizovali pro ně kurzy českého jazyka. Spolupracovali jsme se všemi školskými zařízeními ve městě, s kluby seniorů, denním stacionářem, RC Parníček, s místní MAP, s organizátory festivalu Lissa Classica, s okolními knihovnami atd. Nově jsme se zapojili do celorepublikového programu Digitální odysea, který je zaměřen na počítačovou gramotnost seniorů. Kurzy trénování paměti jsme rozšířili i do Milovic, kde na podzim 2022 proběhl ve spolupráci s milovickou knihovnou úvodní kurz.

V roce 2022 jsme úspěšně podali žádost o grant na ERASMUS+, který umožní našim zaměstnancům další profesní růst a v roce 2023 je čeká krátká studijní cesta do partnerských knihoven na Slovensku a v Polsku.

Propagace knihovny byla realizována skrze webové stránky a sociální síť knihovny. Úzce jsme spolupracovali s redakcí místního městského zpravodaje Listy, s redakcí dětského zpravodaje Lysáček, s našim zřizovatelem – Městem Lysá nad Labem (webové stránky města a sociální síť města, mobilní rozhlas), s redakcí novin Nymbursko.

V roce 2023 bychom chtěli pokračovat v obnově našich prostor a rekonstruovat předělovou stěnu mezi dospělým a dětským oddělením. Zároveň jsme v roce 2022 podali grant na Ministerstvo kultury na pořízení selfchecku, který by našim čtenářům umožnil výpůjčky a vracení knih bez asistence knihovníka. Zda budeme úspěšnými žadateli v tomto grantu se však dozvíme až v roce 2023.